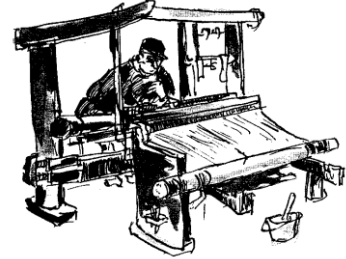

14de STEKSELTOCHT

te MOORSELE zondag 13 april 2014

DE NAAM : STEKSEL

Moorsele, één der oudste weversdorpen, telde honderden thuiswevers (mensen die thuis op hun weefgetouw lappen stof –vooral zakdoeken- weefden) tijdens de armoe-periode 1920-1930. Het garen dat daarvoor werd gebruikt, was meestal enkele draad. Teneinde enige sterkte te geven, werden die draden &

geweven stoffen ingepapt met een soort kleefstof (gemaakt met afval uit de bakkerij: gezuurde deeg) : de **Stekselpap** genoemd. Hierbij werden regelmatig de handen afgeveegd aan de broek, meestal aan de achterkant of het 'gat' : vandaar dat ook gesproken wordt van 'stekselgaten' als lapnaam voor de Moorselenaars (varianten zijn 'stekselpoepen' of 'stekselgat' naar de scheldnaam domme of dwaze kont). Momenteel is het een **folkloristische bijnaam** te vergelijken met de omliggende West-Vlaamse Geluwse Gapers, Kuurnse Ezels, Beselaarse Heksen, Kapelse Rijstpoepen ... of met meer gekende bijnamen zoals Mechelse maneblossers, Gentse stropen, Aalstse ajuinen, Antwerpse handjes ...

Ook wij proberen het Stekselbegrip terug wat bekender te maken in onze contouren en dit al voor de veertiende keer !

Uit : een oud liedje van de Stekselgaten (Tekst G. Vanaerde)

"Men noemt ons Stekselgaten, maar dat is geen verwijt !

Dat komt van 't weefgetouwe uit grootvaders zijne tijd.

En als zijn werk dan af was, droeg hij zijn stuk gauw bin.

En in 't naar huis toe keren zong vader blij van zin :

We eten Stekselpap en drinken Stekselbier, we zitten in 't plezier !"

PARCOURSBSCHRIJVING : 4-7-12-18-24-30km

7 km , bestaande uit 2 lussen vanuit de startzaal (4 + 3 km), blijft in de onmiddellijke omgeving van de dorpskern. Merkwaardige bezienswaardigheden zijn o.a. **het Kasteel en de kerk.**

Vandaag de dag ziet **het kasteel** eruit als een "huus van playsancen" zoals men het in het belastingsboekje van de "20ste Penninck" (anno 1571) betitelde, een huis waar het goed wonen is. Maar dat is in de 575 jaar dat het kasteel oud is, niet altijd zo geweest. Het werd in de 15de eeuw gebouwd in opdracht van Geldhof I van der Gracht. Hij kreeg van de paus toelating om er eveneens een kapelanij te stichten. In 1443 was het kasteel van Moorsele klaar.

Het was zoals nu door een wal omgeven. Het werd een waardige woning voor de heren van ter Gracht, met een zware donjon langs de zuidwestzijde. De opknopbeurt die het in de 18de eeuw kreeg duurde ook maar zijn tijd. De laatste heer van Moorsele zat zo diep in de schulden dat hij het kasteel moest verkopen. Onze 21ste eeuw werd voor het kasteel van Moorsele in elk geval toch goed ingezet ! De restauratie is voltooid. Voor de stenen brug die nu wel geen ophaalbrug meer is, staan nog altijd de twee oude taxussen die volgens kenners best al zo oud kunnen zijn als het kasteel zelf. De tuinen liggen er goed onderhouden en fleurig bij. Jammer genoeg in privé handen en niet te bezoeken. Misschien hebben we geluk en kunnen we toch een blik opvangen door de toegangspoort. De kapel van de Heilige Godelieve (naast de toegangspoort) werd in 1984 eveneens gerestaureerd. En op het koetshuis werd een echte beiaard van achttien klokken geplaatst, die om het halfuur de omwonenden op een deuntje vergast.

Naast het waterkasteel (nog bewoond geweest door één uit Monaco stammend adellijk geslacht van de familie Grimaldy) bezit Moorsele ook **een bijzonder fraaie kerk** met een laatgotische toren uit het begin van de 15de eeuw.

De parochie heeft 2 patroonheiligen, **St.-Martinus- en St.-Kristoffel**.

In Moorsele is het volksgebruik van St.Maarten nog heel levendig. Telkens op de avond van 10 november is het centrum gevuld met kinderen op stap met de biet, die van deur tot deur zingen en bedelen om snoep. De driebeukige bakstenen hallenkerk met kruisbeuk en vieringtoren is wellicht gebouwd in de periode 1541-1554. In 1910 werd zij vergroot en het interieur opnieuw aangepast. De toren is beschermd. De kerk werd gerestaureerd in 1987-93. Er zijn schilderijen te zien van de in zijn tijd befaamde Serafijn Vermote.

Het oudste gekende archiefstuk over deze kerk dateert van 1165. De huidige kerk kwam op de plaats van het oorspronkelijke gebouw te staan. Zij werd in één keer opgetrokken in de eerste helft van de 16de eeuw. Het gotische gebouw heeft

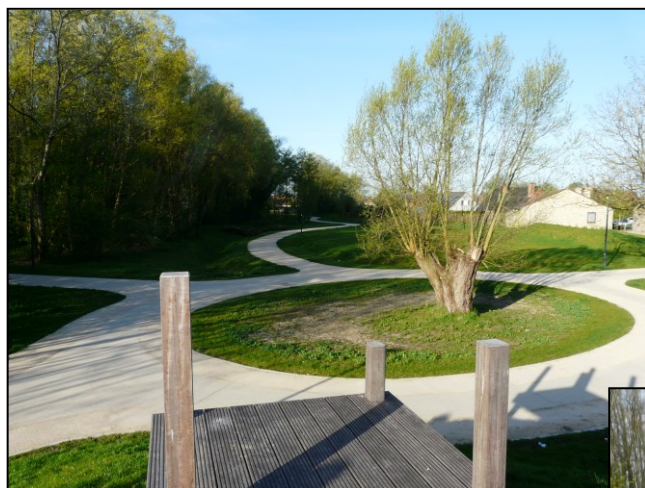
een opvallend stoere vierkante toren, opgebouwd uit ijzerzandsteen tot de daken en uit Balegemse steen hogerop. Bij een verbouwing in 1910 werd de kerk verlengd en kwam er een nieuw portaal, een doopkapel en een sacristie. Het gotische interieur is overspannen met houten gewelfbekledingen. De glasomlijstingen in het middenkoor zijn ontworpen van J.-B. Bethune. Het hoogaltaar werd uit wit marmer gekapt in 1863. De vloer met marmeren rozetten en de smeedijzeren communiebank dateren uit 180. Het oudste schilderijtje 'Hiëronymus mijmert over de dood', dateert uit de XVIIde eeuw. Er hangen ook ondermeer twee schilderijen van Serafijn Vermote en één van Pieter van Hanselaere. Een grafzerk uit gekleurd marmer is van 1747. De kerk werd gerestaureerd in 1993.

In de nabije omgeving vinden we nog enkele opmerkelijke gebouwen : aan de startzaal vinden we het KLOOSTER bij het rusthuis. En iets verder op de hoek van het kerkplein en absoluut de moeite om te ontdekken: **café De Kroone** (beschermd monument !).

Verder in het centrum van Moorsele genieten we ook van een **GROEN LINT** langs de Heulebeek. Deze rivier werd omgetoverd tot een groene oase waar je terecht kan voor natuurbeleving en recreatie. Met het project 'Heerlijke Heulebeek' geeft de gemeente, samen met een aantal partners, bijzondere

aandacht aan diverse domeinen zoals natuur en ecologie, landbouw, recreatie, wonen, landschap, integraal waterbeleid en erfgoed. Er is gestreefd naar een evenwicht tussen mens (wonen, fietsen, spelen) en natuur (ruimte voor vogels, insecten, vegetatie, natuurlijke materialen).

De **Heulebeek** slingert zich door Moorsele over een afstand van 600m,

door een groenzone van 4,5ha, die zich uitstrekt van de Ledegemstraat (waterzuiveringsstation) tot aan de Overheulestraat. De talrijke natuurvriendelijke oevers, slingerende meanders en overstromingszones zijn een extra troef voor wandelaars, fietsers en spelende kinderen. Bovendien zorgen een aantal specifieke ingrepen

ervoor dat het “dichtbij-water-gevoel” weer heropleeft. Denk aan de bruggetjes en vlonders, de doorwaadbare plek en het speelkunstwerk op het strandje. De fietspaden verbinden de dorpskern van Moorsele met de woongebieden rondom. De wandelpaden geven toegang tot aantrekkelijke deelgebieden als de taluds, het speelbos, de vijver, enz. Voor de oudere bevolking werden bankjes neergezet van waaruit zij rustig naar de wandelaars, fietsers en het verkeer kunnen kijken. Zowat het hele gebied is kindvriendelijk en bespeelbaar. Tieners en kinderen kunnen er tal van avonturen beleven. Ze vinden er onder andere een speelheuvel, een sjotveldje, een streetball-terrein en zitblokken.

De 12 km trekt naar de buurgemeente **LEDEGEM** met zijn korte geblokte kerktoren en rechts in de verte Rollegem-Kapelle met zijn opvallend slanke, veelkantige, spits toelopende kerktoren. Onderweg duikt het silhouet van **de witte molen De Grote Macht** op. Een rijke koopman uit Menen richtte deze imposante stenen stellingmolen op in 1817. “De Grote Macht” was aan-

vankelijk een oliemolen, uitgerust met 2 koppels pletstenen, 4 vuringen en 4 grote lades.

In de loop der jaren gebruikte men de molen ook om granen te malen. In 1857 werd een stoommachine geplaatst zodat men bij windstil weer de activiteiten kon verder zetten. Nu nog is de molen, met zijn 23m60 nokhoogte, een meer dan opvallende verschijning in het open landschap, vandaar de naam ‘De Grote Macht’.

Op het einde van de Eerste Wereldoorlog werd de molen sterk beschadigd. Men bouwde die nooit meer volledig op. In de plaats werd een mechanische maalderij aangebouwd, met op het gelijkvloers de olieslagerij.

Een groepje enthousiastelingen startte in 1994 een VZW die de molen wilde restaureren. In 1996 werd de molen wettelijk beschermd en kwam de restauratie beetje bij beetje op gang (2000-2005). De plechtige inhuldiging greep plaats in juli 2005. Er zijn plannen om in een derde fase op het gelijkvloers de olieslagerij her in te richten.

Langs landelijke wegen overwinnen we de **Kezelberg** (48m boven zeespiegel) en volgen we **de oude spoorwegbedding** (Menen-Roeselare). Deze Kezelbergroute is een oude spoorweglijn die Roeselare met Menen verbindt en daarbij de gemeenten Ledegem, Moorslede en Wevelgem (Moorsele) doorkruist. Langs de spoorweg liggen o. a. het meersengebied van de Heulebeek en de Kezelberg. De Groene As is zo’ n

8 km lang. We passeren de forelvijvers en het “oud station”.

In Ledegem kunnen we even verpozen in de rustpost. Hoewel een kleine gemeente, vindt men er enkele zeer mooie historische gebouwen o.a. de Pastorie gebouwd in de periode 1904-1905. Op de hoek van dezelfde straat staat het in lichtroze geschilderde **Pereboomhuis**

uit 1726, genoemd naar de er vroeger verblijvende Alice van de Pereboom, en waarschijnlijk het oudste gebouw van Ledegem. Wat verder vinden we het mooi gerestaureerde kloostergebouw dat ooit een geheel vormde met een afgebroken meisjesschool en bewoond wordt door een fotograaf. Het kleine oponthoud om de toelichtingen te lezen is zeker de moeite waard. We wandelen toch ook een beetje om te leren.

Daarna stappen we terug richting Stekselgemeente Moorsele. We komen voor bij het zuiveringsstation en bij mooi weer zien we valscherspringers de skyline versieren boven het **Moorseels militair vliegveld**.

Een korte geschiedenis: een eerste vliegveld werd aangelegd door de Duitsers in 1914 en was gelegen op de Herthoek tussen de leperstraat en de Menenstraat ter hoogte van gasthof TER GRACHT ter versterking van het slagveld te leper-Passendale-Zonnebeke en werd na de oorlog overgenomen door het Belgisch leger. Het huidige vliegveld dateert uit de jaren '30 en werd tijdens W.O. II ook gebruikt door de Duitsers die er hun jagers stationeerden en tot 3x de huidige oppervlakte had. Er is nog altijd weiderecht en het hooi wordt gebruikt als paardenvoer.

De 18 km trekt op de Kezelberg eerst naar een andere buurgemeente : **GELUWE**. Zij trekken naar de **ARTOISHOEK** waar ze even kunnen verpozen in onze landelijke maar comfortabele rustpost. Pas daarna trekken ook zij naar LEDEGEM om daarna Moorsele terug te bereiken. Moorsele is een uitgestrekte gemeente en paalt aan niet minder dan 8 andere gemeentes (in 2005 hadden we ter gelegenheid van ons 5jarig bestaan een "9kerken-tocht"!).

De grote afstanden 24 en 30 km maken in Geluwe een lus van 7,5km. Zij wandelen naar het natuurgebied **TER HAND** te Geluwe. Het landbouwlandschap wordt plots verstoord door het zicht op de basiliek van bedevaartsoord Dadizele. Na terug gerust te hebben in de Artoishoek, trekken de 24km-wandelaars terug naar Moorsele. De 30km trekt nog eerst naar Ledegem om daarna de thuishaven Moorsele te bereiken.

Uiteindelijk komen alle afstanden samen om langs het Groene Lint terug de startzaal te bereiken. Ook vangen we onderweg een glimp op van het welbefaamde **hippisch centrum ZILVEREN SPOOR**: wijlen ruiter Jean-Claude Vangeenberghe (overleden op 9/5/2009) was de grote bezieler van dit project.

Tot zover de parcoursbeschrijving van onze **14de STEKSELTOCHT**.

Wij hopen dat de weergoden ons welgezind zullen zijn, zodat het een aangename wandeldag zal worden en zien nu reeds uit naar uw komst !